

Til:
AF SOT Seksjon for opptak og tilrettelegging

Dato: 31.03.2014
Saksnr.: 2014/2556 KYRRE

HFs innmelding av studietilbud for studieåret 2015/16

Det vises til notat 21. februar 2014 der fakultetene bes levere forslag om etableringer og nedlegginger av studietilbud studieåret 2015-16.

Til oversikten over UiOs totale studietilbud har vi følgende merknader:

- Fellesgradprogrammet HFM2-LAMS - Linguistics and its Applications for a Multilingual Society står ikke på listen.
- HFB-AAS og HFM2-AAS står med gamle programnavn. Navneendringen til *Asia- og Midtøsten-studier* er meldt til Fagstøtte, og Helge Bjørnhaug har svart at de nye navnene vil legges inn i Felles studentsystem "forslagsvis primo/medio juli 2014".

Med forbehold om fakultetsstyrets anbefaling i møte 4. april 2014 foreslår vi med virkning fra studieåret 2015-16

1. at følgende studieprogram stanser opptak med henblikk på nedleggelse
 - 1.1. masterprogram i idéhistorie
 - 1.2. masterprogram i kulturhistorie og museologi
 - 1.3. masterprogram i europeiske språk
 - 1.4. masterprogram i europeiske og amerikanske litteraturstudier
 - 1.5. masterprogram i europeiske og amerikanske områdestudier
 - 1.6. masterprogram i estetiske studier og allmenn litteraturvitenskap
2. at følgende studieprogram etableres
 - 2.1. masterprogram i europeisk kultur
 - 2.2. masterprogram i museologi og kulturarvstudier
 - 2.3. masterprogram i europeiske språk
 - 2.4. masterprogram i allmenn litteraturvitenskap
 - 2.5. årsenhet i russisk
 - 2.6. årsenhet i idéhistorie
 - 2.7. årsenhet i religionshistorie
 - 2.8. årsenheten Asian Internship: Learning and Practice
3. at teatervitenskap nedlegges som fag etter studieforskriftens § 3.2.3 som en konsekvens av at det ikke lenger vil være førstestillinger i faget.

Alle nye tilbud vil finansieres gjennom omdisponering i opptaksrammen. Dette vil framgå av forslaget til disponering av opptaksrammen som fakultetet sender inn til høsten.

En nærmere redegjørelse for forslagene finnes i det følgende.

Med hilsen

Gro Enerstvedt Smenes
seksjonssjef

Kyrre Vatsend
rådgiver

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UiO og er derfor ikke signert.

Saksbehandler:

Kyrre Vatsend

+4722855980, kyrre.vatsend@hf.uio.no

HF's forslag om etableringer og nedlegginger av studietilbud studieåret 2015-16

Forslagene er resultat av flere delvis sammenfallende prosesser som har pågått i løpet av de siste årene:

- A. omstillingen i fagporteføljen for å oppnå mer robuste fagmiljøer
- B. NOKUTs tilsyn med historisk-filosofiske masterprogram
- C. instituttens arbeid med stillingsplaner
- D. SAK-prosessen
- E. differensiering av studietilbudet og etablering av årsheter for å bruke undervisningsressurser bedre og hindre frafall

Felles for forslagene er behovet for øket konsentrasjon – fra fordeling av fag og studier mellom utdanningsinstitusjonene til studietilbudet på det enkelte institutt – for å sikre studieprogrammene bærekraft mht. søkning, bedre anvendelse av lærerkrefter, ved å tilby strammere studieløp og slik legge til rette for økt studiekvalitet samt bedre læringsmiljø. Endringene i studietilbudet vil innebære en innsparing i form av mer robust studietilbud, bedre ressursutnyttelse og bedret gjennomføring, samt økt studiepoengproduksjon. De foreslåtte nye programmene vil også ivareta UiOs 2020-mål om at

- Alle utdanningsprogrammer skal gis en internasjonal profil, og samarbeidet med utenlandske institusjoner skal økes for å gi større relevans og høyere kvalitet.
- Samarbeidet med arbeidslivet skal styrkes, slik at studentene sikres naturlige fortrinn i arbeidsmarkedet.

De foreslåtte endringene kan sammenfattes slik:

- Programmet Idéhistorie og studieretningen Kulturhistorie på programmet Kulturhistorie og museologi nedlegges, og fagmiljøene går sammen om et nytt program i europeisk kultur.
- Studieretningen Museologi på programmet Kulturhistorie og museologi nedlegges, og det etableres et nytt program i museologi og kulturarvstudier.
- Disiplinprogrammene Europeiske språk, Europeiske og amerikanske litteraturstudier og Europeiske og amerikanske områdestudier nedlegges, og disiplinene samles i et nytt felles masterprogram i europeiske språk.
- Estetiske studier fases ut som eget tilbud på master, og programmet Estetiske studier og allmenn litteraturvitenskap erstattes av et program i allmenn litteraturvitenskap.
- Teatervitenskap nedlegges som fag nå som UiB har påtatt seg nasjonalt ansvar for faget.
- Årsheter etableres i russisk, idéhistorie, religionshistorie og Asian Internship: Learning and Practice.

A. Resultat av prosjektene for omstilling i fagporteføljen

I møtet 19. juni 2012 fikk Universitetsstyret seg forelagt en vurdering som påpekte at HF ikke har økonomisk grunnlag for dagens faglige bredde. Gjennom reduksjon i antall fast vitenskapelig ansatte på grunn av reduserte rammer, men med fortsatt opprettholdelse av studietilbudene får HF mange små og sårbare miljøer som ikke er i stand til å løfte store forskningsprosjekter. For å sikre en bærekraftig økonomi og faglig kvalitet i et lengre perspektiv må fakultetet gjennomgå sammensetningen og bredden og oppnå mer robuste fagmiljøer. Universitetsstyret vedtok å bevilge 16 mill. kr. til HF fordelt over perioden 2013-2017 for ”å oppnå mer robuste fagmiljøer gjennom bl.a. samarbeid og tverrfaglighet. Omstillingsmidler gis for å støtte opp under denne prosessen som et ledd i faglige prioriteringer.”

I samarbeid med instituttlederne iverksatte fakultetsledelsen en rekke prosjekter for å nå målet om mer robuste fagmiljøer. Et prosjekt var omstillingsarbeid i fagporteføljen der to delprosjekter har vært å utvikle nye masterprogram til erstatning for eksisterende tilbud:

1) Masterprogram i europeisk kultur

Masterprogrammet i europeisk kultur vil erstatte dagens to mastertilbud i henholdsvis idehistorie og kulturhistorie samtidig som det vil framstå som et faglig nytt og attraktivt tilbud. *Europa-studier* tilbys ved en rekke læresteder i Norge og utlandet: De fleste er statsvitenskapelig orienterte EU-studier, mens andre er områdestudier viet økonomisk historie og politikk i verdensdelens ulike regioner. Dette forslaget bygger på en tredje type Europa-studium: et faglig integrert humanistisk program med Europa som tekstkulturelt kunnskapsfellesskap i sentrum.

Studietilbudet vil utnytte fagkompetansen på tvers av instituttgrensene og bygge på fagene idéhistorie og kulturhistorie som er beslektet slik de drives ved HF i dag (Dette bekreftes f.eks. av at noen av de samme søkerne har vært aktuelle for stillinger innen begge fag):

Kulturhistoriefaget ved Institutt for kulturstudier og orientalske språk (IKOS) har bred kompetanse innenfor studier av tekstkulturer i historisk perspektiv og i ulike sosiale lag. Sentralt i kulturhistorisk forskning står forståelse av teksters kulturelle, sosiale og materielle sammenhenger i tid og rom og hvordan tekster endrer betydning over tid eller på tvers av sosiale og kulturelle grenser. Faget har tradisjonelt hatt et tekstkulturbegrep som også inkluderer muntlige tradisjoner, mangfoldige medieuttrykk og materialer, performative elementer og praksiser og kulturteoretiske problemstillinger.

Idéhistoriefaget ved Institutt for filosofi, idé- og kunsthistorie og klassiske språk (IFIKK) har bred kompetanse i historisk analyse av forestillinger, ideologier og mentaliteter gjennom nærstudier av filosofiske, politiske, religiøse, vitenskapelig og litterære primærtekster i kontekst. Sentralt i den idéhistoriske tilnærmingen står forholdet mellom kontinuitet og brudd i europeisk tekst og tenkning sett i et langt diakront perspektiv fra antikken til i dag. Så vel tekst- som historieteoretiske perspektiver har tradisjonelt hatt en framtrædende posisjon i faget og er fast repertoar i masterstudiet. Norsk og nordisk intellektuell historie i europeisk kontekst er også et viktig element i den idéhistoriske forskningen.

Å stille kulturhistorisk og idéhistorisk fagkompetanse sammen i et masterprogram i europeisk kultur vil gi faglig bredde og styrke samtidig som det representerer noe faglig nytt ved å gi viktig innsikt i forestillingen om og utviklingen av Europa som et kulturelt område og fellesskap. Studiet av hvordan ulike typer av tekster og kunnskaper skapes, brukes, spres og overføres – før og nå – vil gi studentene en nøkkel til å forstå dette fellesskapets infrastruktur. Et slikt læringsmål kan realiseres gjennom kombinasjonen av et tverrfaglig perspektiv på europeisk tekst og kunnskapsproblematikk

Opptakskravet til faglig fordypning vil være fordypning i et humanistisk fag og minst 50 studiepoeng tekstanalytiske emner / emner med historisk perspektiv. I tillegg til bachelorkandidater fra idéhistorie og kulturhistorie kan bl.a. språkstudenter ha bachelorutdanninger som tilfredsstiller dette kravet.

I studiet inngår opphold ved eller alternativt ekskursjon til et europeisk lærested eller kunnskapssentrum, en fagspesifikk fordypning i et av de involverte fagene og opplæring i prosjektmetodikk og digital humaniora, som resulterer i en selvstendig masteroppgave innenfor et avgrenset felt veiledet innenfor et av de involverte fagmiljøene.

Et stramt studieforløp vil bedre gjennomføringen:

1. *semester*: programspesifikke fellesemner
2. *semester*: programspesifikke fellesemner og fagemner
3. *semester*: utenlandsopphold eller fagemner og ekskursjon
4. *semester*: 30 studiepoengs masteroppgave

Administrativt vil programmet ligge til IKOS, mens den faglige helheten i programmet vil være et felles anliggende for IKOS og IFIKK.

2) Masterprogram i museologi og kulturarvstudier

Et masterprogram i museologi og kulturarv vil gi kandidatene kompetanse som er relevant for arbeid i museums- og kulturarvssektoren. Studentene vil kunne spisse kompetansen mot det museologiske forstått som museet som en historisk foranderlig samfunnsinstitusjon, eller mot historiske gjenstands- og periodestudier eller mot forståelse av kulturarvssektoren og dens praksiser. Innenfor museums- og kulturarvssektoren er slik kompetanse etterspurt: Norske museer står foran et omfattende generasjonsskifte i sitt akademisk utdannede personale, og forvaltningsreformer innen kulturminnevernet skaper økt behov for kompetanse spesielt i kommunene.

Programmet vil ligge til IKOS. En viktig forskningsprofil i dette fagmiljøet samlet sett og over tid er historiebruk, historieforståelse, kulturarvsproblematikk og museumsforskning. På disse feltene har miljøet markert som det fremste ved UiO og nasjonalt, men også internasjonalt har fagmiljøet vært en viktig aktør, og forskerne har stått sentralt i både nasjonale og internasjonale forskningsprosjekter. Den samlede forskningskompetansen dekker historie og samtid, institusjons- og policy-analyser, studier av museumspraksis og formidling, profesjonsutvikling, objektbehandling og materiell kultur. Denne kompetansebredden er unik i norsk sammenheng og sjelden i nordisk sammenheng. Dette er en kompetanse og en posisjon som vil ligge til grunn for et nytt masterstudium, og gjennom å trekke inn ytterligere fagmiljøer ved HF og utenfor vil studiet være enestående i Norge. Det legges opp til et bredere forsknings- og undervisningssamarbeid med UV om konstituering, forvaltning og formidling av nordisk kultur, natur, kunnskap og identitet i museer, og til å trekke inn kompetanse og undervisningsperspektiver fra fag som kunsthistorie og arkeologi.

Programmet vil erstatte den nåværende studieretningen i museologi på masterprogrammet i kulturhistorie og museologi, men vil skille seg fra denne i viktige henseender:

- Det vil være et semester enten med praksis i Norge eller med praksis/studier i utlandet, og masteroppgaven begrenses til 30 studiepoeng
- IKOS vil i tillegg til Kulturhistorisk museum også samarbeide med Institutt for arkeologi, konservering og historie og IFIKK om undervisningen og slik samle ulike fag som studerer og analyserer museenes og kulturarvens gjenstander og tradisjoner og analyserer museer og kulturarv som begrep og institusjonell praksis historisk og kritisk.

Programmet vil derfor favne videre enn den eksisterende studieretningen og framstå som mer attraktivt med potensial for å tiltrekke seg meget motiverte studenter. Studiet vil være åpent for studenter med lavere grads studier i historie, kultur-, kunst-, eller idéhistorie, sosialantropologi, arkeologi eller kulturarv og bevaringskunnskap eller et annet samfunnsvitenskapelig eller humanistisk fag relevant for museumssektoren. I dag kommer overvekten av søkerne til museologi fra kunsthistorie, arkeologi og kulturarv og bevaringskunnskap. Masterstudiene i arkeologi, kunsthistorie og museologi har i dag flere kvalifiserte søkere enn plasser, og det nye tilbudet vil derfor måtte konkurrere om de beste søkerne, men uten å ødelegge søkningen til andre tilbud ved HF.

Studieforløpet er i grove trekk tenkt slik:

1. *semester*: obligatoriske programspesifikke fellesemner og et valgfritt emne
2. *semester*: obligatoriske programspesifikke fellesemner og et valgfritt emne
3. *semester*: praksis i kulturinstitusjon / utenlandsopphold med praksis eller studier
4. *semester*: 30 studiepoengs masteroppgave

B. Oppfølging av NOKUTs tilsyn med historisk-filosofiske masterprogram

Av materialet HFs institutter utarbeidet i forbindelse med NOKUTs tilsyn med historisk-filosofiske masterstudier, ble det klart at noen studietilbud neppe tilfredsstiller alle NOKUTs krav til antall lærerne, deres formelle kompetanse eller forskningsproduksjon. Dette gjelder særlig masterprogrammet i europeiske og amerikanske områdestudier, der flere av studieretningene kan ha slike mangler.

Dessuten har Institutt for litteratur, områdestudier og europeiske språk (ILOS) fra før sett problemer med de nåværende masterprogrammene i europeiske språk, europeiske og amerikanske litteraturstudier og europeiske og amerikanske områdestudier som bryter de tradisjonelle språkfagene opp etter disiplinene språk, litteratur og områdestudier og ofte har små fagmiljøer knyttet til hver studieretning.

Vi ønsker derfor at man på master tar det samme grep som allerede ble tatt på bachelor ved etableringen av bachelorprogrammet for europeiske og amerikanske studier: språk, litteratur område (EURAM), og nedlegger masterprogrammene

- europeiske språk (med 86 plasser),
- europeiske og amerikanske litteraturstudier (med 60 plasser),
- europeiske og amerikanske områdestudier (med 39 plasser)

og isteden tilbyr et masterprogram som favner hele tilbudet innen europeiske og amerikanske språk-, litteratur- og områdestudier. Studentene vil kunne fordype seg i de samme faglige problemstillinger som nå, men sammenslåingen vil sikre konsentrasjon og skape gode og robuste studietilbud som oppfyller NOKUTs formelle krav. Samtidig sikres at det blir større studiemiljøer enn det har vært tilfelle på de mange og mer fragmenterte studieretningene som avvikles.

ILOS foreslår *europeiske språk* som navn på det nye programmet. Dette navnet vil sammenfalle med dagligspråkets bruk av *europeisk/Europa* som ikke inkluderer Skandinavia, og *språk* vil ikke lenger bety språkvitenskap slik fakultetet hittil har brukt ordet i programnavn.

De tre eksisterende programmenes 22 studieretninger vil komme ut som 7 i det foreslåtte programmet:

De eksisterende 22 studieretninger på masterprogrammene Europeiske språk, Europeiske og amerikanske områdestudier, Europeiske og amerikanske litteraturstudier	De 7 studieretningene på det foreslåtte masterprogrammet i europeiske språk
Bosnisk/kroatisk/serbisk språk og litteratur	Russisk, polsk, tsjekkisk, bosnisk/kroatisk/serbisk
Balkan-studier	
Polsk litteratur og språk	
Tsjekkisk litteratur og språk	
Russisk språk	
Russisk litteratur	
Russland-studier	English Language
English Language	
English Literature	
Nord-Amerika-studier	English Literature, American and British Studies

Fransk språk	Fransk
Franskspråklig litteratur	
Frankrike-studier	
Italiensk språk og litteratur	Italiensk
Portugisisk språk og litteratur	Spansk, portugisisk og Latin-Amerika
Spansk språk	
Spanskspråklig litteratur	
Latin-Amerika-studier	
Tysk språk	Tysk
Tyskspråklig litteratur	
Tyskland-studier	
Oversettelsesstudier	Tilbys ikke lenger som egen studieretning, men som emner og masteroppgave på de andre studieretningene.

Omleggingen vil ikke nødvendiggjøre endringer mht. undervisningspersonalet, administrative ressurser eller opprettelse av nye emner, men det nye programmet vil bety bedre ressursutnyttelse og bør framstå som mer attraktivt for flere søkerne, bl.a. ved å kunne gi en mer allsidig kompetanse enn de tre disiplinbaserte programmene ga, og gjennom mulighet for utenlandsopphold og praksissemester (praksissemester tilbys i dag bare til studentene på programmet Europeiske og amerikanske områdestudier og på de andre to programmene bare til studentene på studieretningene Tysk språk og Tyskspråklig litteratur).

C. Instituttens arbeid med stillingsplaner

ILOS ønsker ikke lenger å tilby estetiske studier på masternivå og vil legge ned studieretningen Estetiske studier på masterprogrammet Estetiske studier og allmenn litteraturvitenskap. Estetiske studier ble etablert i 2003 med bakgrunn i lærere med interesse for estetikk, men tilknyttet forskjellige fag og institutter. HF har aldri hatt estetikk som eget fag med stillinger eller undervisningsplikt knyttet til seg.

Grunnene til at ILOS ønsker å avvikle mastertilbudet i estetiske studier er

- lav rekruttering. Noen av fordypningene, som engelsk og nordisk litteratur, har knapt rekruttert noen studenter, andre relativt få. En stor andel av masterstudentene kom fra bachelorstudiet i teatervitenskap som ikke har hatt opptak på flere år.
- lærermangel. Avganger i lærerstaben har gjort det vanskelig å finne tilstrekkelige undervisningsressurser til emner fra flere institutter. Det sentrale 20 studiepoengs emnet EST4000 - Estetiske teorier er det fra 2014 ikke lyktes å finne lærer til blant fast vitenskapelig ansatte. I lys av den lave rekrutteringen ønsker ILOS heller ikke å tilføre undervisningsressurser til studiet og har ikke dette med i stillingsplanen.

Estetiske studier skal fortsatt tilbys på bachelorprogrammet Estetiske studier og allmenn litteraturvitenskap. Kandidatene herfra vil kvalifisere faglig for opptak til videre masterstudier i faget de har i 80-gruppen (fordypningsfag 1) på masterprogrammene/studieretningene allmenn litteraturvitenskap, English Literature, kunsthistorie, medievitenskap, musikkvitenskap, nordisk litteratur. ILOS ønsker å tilby i hvert fall ett masteremne innen estetisk teori eller med estetisk vinkling til disse studentene.

Istedenfor at man foretar endringer innenfor det eksisterende masterprogrammet Estetiske studier og allmenn litteraturvitenskap, mener fakultetet det er mest hensiktsmessig å etablere et nytt program for allmenn litteraturvitenskap i Felles studentsystem og med nye nettsider for å sikre at alle prosesser fra informasjon overfor søkere til utstedelse av vitnemål forløper problemfritt. At utfasingen av mastertilbudet i estetiske studier skjer gjennom nedleggelse av masterprogrammet i estetiske studier og allmenn litteraturvitenskap og etablering av et masterprogram i allmenn litteraturvitenskap, er derfor primært et administrativt-datateknisk

grep. Det nye programmet i allmenn litteraturvitenskap vil ha samme emneportefølje og oppbygging som den eksisterende studieretningen allmenn litteraturvitenskap.

D. Nedleggelse av fag

Faget teatervitenskap hadde sin begynnelse i Tyskland i det første tiåret av 1900-tallet. Ved HF har det vært undervist i teatervitenskap siden 1960-tallet med et regulært mellomfag tilbudt fra 1970 av, først organisert i et eget Institutt for teatervitenskap som siden er gått inn i større enheter. Teatervitenskap er nå en del av IKOS.

Samarbeid, arbeidsdeling, konsentrasjon (SAK) var en satsning departementet initierte i 2010 for å få sterkere fagmiljøer og mer profilerte institusjoner gjennom klarere arbeidsdeling og mer forpliktende faglig samarbeid i universitets- og høyskolesektoren. 1,5 millioner kroner ble fordelt til nasjonale SAK-prosjekter i humanistiske fag som bidrag til bl.a. faglig utviklingsarbeid, administrasjon, utredninger, samarbeidsmøter og understøttning av aktivitet som har som mål å bidra til faglig arbeidsdeling og konsentrasjon innenfor humanistiske fag. Teatervitenskap var et av SAK-prosjektene med en omfattende prosess mellom de berørte institusjonene. En nasjonal komité oppnevnt av Nasjonalt fakultetsmøte for humanistiske fag innenfor rammen av SAK-programmet utredet i 2010-2011 teatervitenskapens stilling i Norge. Utredningen anbefalte samarbeidstiltak mellom fagmiljøene i Trondheim, Bergen og Oslo. Prosjektet munnet ut i en samarbeidsavtale mellom UiO, NTNU og UiB der UiB tar nasjonalt ansvar for teatervitenskap fram til 2019 under forutsetning av at den fases ut ved UiO. UiB tilbyr teatervitenskap på bachelor- og masternivå, mens NTNU tilbyr drama og teater som bachelor-, master- og årsstudium.

I påvente av resultatet av SAK-prosessen har opptaket til tilbudene vært begrenset fra 2012 av. Det er derfor få aktive studenter i bacheloremnegruppene og på master og alle vil kunne avslutte i løpet av 2014. Det er heller ikke skjedd ansettelser, og det vil ikke være førstestillinger i faget i 2015.

E. Nye årsenheter

I forbindelse HF's innmelding i fjor av nye årsenheter i italiensk og portugisisk anga fakultetet som bakgrunn bl.a.:

- at årsenhetsstudentene har noe høyere studiepoengproduksjon enn bachelorstudentene,
- at alle årsenheterne i fremmedspråk har et betydelig høyere antall primærseekere i forhold til antall studieplasser enn de tilsvarende bachelorstudieretningene,
- at seks av HF's årsenheter (som de eneste HF-tilbud) i 2012 var blant de femten UiO-studietilbudene i Samordna opptak med høyest andel av kvalifiserte førstevalgsøkere per studieplass, herunder engelsk årsenhet med 8,9 og spansk årsenhet med 4,6 kvalifiserte førstevalgsøkere per studieplass.
- at rundt 40 % (38-45 % i 2012) av søkerne til årsenheterne i fremmedspråk er i aldergruppen 0-21 år, mens det nasjonale snittet for denne aldersgruppen på alle studietilbud gjennom Samordna opptak var 48 % i 2012.
- at årsenheterne gir kompetanser i tillegg til den "egentlige" grunnutdanningen: En analyse av 2009- og 2011-kullene på årsenheterne i kunsthistorie og tysk viste at bare tre årsenhetsstudenter fra kunsthistorie gjenfinnes på UiOs gradsstudier i kunsthistorie, mens ingen fra årsenheten i tysk har fortsatt med tysk ved UiO. Vi tolker dette slik at studentene mener at årsenheterne dekker deres kompetansebehov, og at årsenheten tas i tillegg til utdanningen som HF ikke tilbyr.

Ved forslag om etablering av årsenheter har vi særlig vurdert om søkergrunnlaget er godt, kompetansen er etterspurt og ressursgrunnlaget er tilstrekkelig, noe vi mener gjelder for alle de foreslåtte årsenheterne.

1) Årsenhet i russisk

HF har i mange år samarbeidet med NHO om språkfag under den felles forutsetning at arbeidstakere i tillegg til næringslivsrettede utdanninger også bør beherske flere fremmedspråk og ha god kulturforståelse. HF's språklige årsenheter ser ut til å svare godt på yrkeslivets etterspørsel etter slike doble kompetanser.

Russisk er det eneste av de store europeiske språkene som HF fortsatt bare tilbyr innenfor et bachelorstudium. En årsenhet i russisk vil gi kompetanse i russisk både for undervisning og for det øvrige arbeidslivet, bruke emner som tilbys bachelorstudentene og redusere frafallet på bachelorstudiet i russisk som i 2011-2012 har ligget på 62-63 % mellom første og andre studieår.

2-3) Årsenheter i idéhistorie og religionshistorie

Idéhistorie og religionshistorie var før kvalitetsreformen blant HF's store fag, og de ble av mange oppfattet nærmest å inngå i allmenndannelsen: I løpet av de ti siste årene før reformen tok 1722 studenter grunnfag i idéhistorie, og 1583 tok grunnfag i religionshistorie. Med kvalitetsreformen måtte man søke seg inn på et bachelorprogram for å ta disse fagene, og studenttallet ble mindre.

I lys av fagenes forhistorie er det grunn til å tro at et tilbud om årsenhet vil være populært. Begge årsenhetene vil dessuten tilfredsstille kravene til å undervise i religions- og etikkfag i videregående skole.

Å flytte plasser fra bachelortilbudet til årsenheter vil ventelig gi flere søkere et tilbud mer i tråd med deres behov samtidig som inntakskvalitet og gjennomføring på bachelor vil bedres: Bachelorstudieretningen i religionshistorie har færre kvalifiserte førsteprioritetssøkere enn det er plasser, men har i de seneste årene hatt relativt lave frafallstall mellom første og andre studieår. Bachelorstudieretningen i idéhistorie har de seneste årene hatt stort sett 60 % frafall mellom første og andre studieår, men har flere kvalifiserte førsteprioritetssøkere enn plasser.

4) Årsenheten Asian Internship: Learning and Practice

Mange kandidater med hindi, India områdestudier, japansk eller kinesisk ser for seg en yrkeskarriere i forretningslivet, men opplever etter studiene at selv om de har en etterspurt språkkompetanse, er de selv i mindre grad attraktive som arbeidstakere. Grunnen er at kandidatene mangler andre kompetanser som kvalifiserer for næringslivet, noe det er vanskelig å tilby innenfor rammen av en bachelorgrad. (BI har det samme problemet: Det er ikke plass til språkstudier i tilstrekkelig omfang innenfor rammen av deres utdanninger.) Den foreslåtte årsenheten er et forsøk på å møtes på halvveien: Gjennom den foreslåtte årsenheten Asian Internship: Learning and Practice får bachelorkandidatene arbeidslivserfaring, bransjekunnskap, innsikt i forretningskultur, erfaring med prosjektgjennomføring m.m. i landet de har studert, og de blir mer relevante for arbeidslivet samtidig som deres språkkunnskaper forbedres.

IKOS har forberedt tilbudet siden 2011 for å gi språkstudiene en kobling til innovasjon og entreprenørskap. Prosjektet (opprinnelig kalt *Med Orientekspresen inn i næringslivet*) har finansiell støtte fra Norgesuniversitetet under dets handlingsplan *Entreprenørskap i utdanningen – fra grunnskole til høyere utdanning 2009-2014*. Prosjektet har også støtte fra NHO, Avdeling for internasjonalisering.

Årsenheten vil ligge på lavere grads nivå, men forutsetter avlagt bachelorgrad med fordypning i hindi, India områdestudier, japansk eller kinesisk med C eller bedre i snitt. Det vil være et ordinært lokalopptak (Søknadsweb) med tre søknadsalternativer, ett for hvert land, India, Kina og Japan med hver sin kvote. Til sammen ser instituttet for seg 12 plasser i første omgang.

Nesten hele årsenheten tilbringes i det aktuelle landet, og studietilbudet tilbys i sin helhet på engelsk, det globale forretningsspråket. Totalt vil 35 studiepoeng avlegges ved UiO, mens 25 studiepoeng tatt ute, innpasses. Studiet vil bestå av to deler:

1. semester: Et 5 studiepoengs emne tas ved UiO. 25 studiepoeng business-emner tas ved et lærested i India, Japan eller Kina som HF har avtale med, og innpasses i årsenheten: Denne delen av programmet gir en type kompetanse som forskere på HF ikke har i tilstrekkelig grad. IKOS vil legge inn en betydelig innsats for å kvalitetssikre denne delen av tilbudet, blant annet ved å se på nasjonale rangeringer og gjennom egne faglige ansatte og deres kontaktnettverk.

2. semester: Et 30 studiepoengs praksisemne tilbuddt av HF der man utplasseres som *intern* i en virksomhet i det aktuelle landet med oppfølging av veiledere hjemme. Denne delen av studiet vil vise hvordan teori (fra både bachelorgraden og 1. semester av årsenheten) knyttes til praksis og slik øke studentenes bevissthet om egen kompetanse. IKOS har allerede betydelig erfaring med praksis i Østen bl.a. gjennom emnet [AAS4900 - Internasjonalt prosjektsemester Asia og Afrika](#).

Fakultetet ser dessuten at denne årsenheten kan tjene som en pilot for hvordan språkstudier kan kombineres med praksis på en måte som gir filologer nødvendig kompetanse for næringslivet.